

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2013/14:32

Stenografiska
uppteckningar
2013/14:32

Fredagen den 11 april

1 § Utrikes frågor

Kabinettssekreterare Frank Belfrage

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 17 mars 2014**

Återrapport från informellt ministermöte den 4–5 april 2014

**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor den 14 april 2014**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

EU-nämndens sammanträde är påbörjat. Vi hälsar kabinettssekreterare Frank Belfrage med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Jag undrar inledningsvis om det finns några A-punkter. Det finns det. Då, kabinettssekreteraren, undrar jag om det finns någonting att säga med anledning av möte i rådet den 17 mars eller det informella ministermötet i Gymnich den 4–5 april.

Anf. 2 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Herr ordförande! Jag vill säga något kort beträffande lunchdiskussionen den 17 mars. Det ordinarie mötesprotokollet har nämnden redan fått skriftligt.

Under lunchen diskuterades energisäkerhet i sällskap med kommissionsledamoten Oettinger. Diskussionerna om Ukraina tidigare under dagen hade huvudsakligen kretsat kring behovet av ett effektivare arbete från EU för att få till stånd en mer integrerad inställning till energisäkerhet. Säkerhet på det området kan endast uppnås genom att minska beroendet av oberäknliga partner, bredda tillgången till försörjningskällorna och transitvägarna och disponera tillförlitliga och sammanlänkade infrastrukturer.

För att uppnå en kvalitetshöjning krävs ytterligare investeringar, politisk vilja och strategiskt tålamod. Man talade om perspektivet fem–tio år. Det framkom hos många runt bordet en ökad insikt om att EU måste ändra inriktning och att ansenligt externt stöd behövs för att lösa Ukrainas situation, inte minst beträffande energitillförsel. Det var i allt väsentligt de huvudpunkter kring vilka diskussionen kretsade.

Det informella utrikesministermötet i Gymnich handlade i allt väsentligt om Ukraina. Det kommer jag in på i den ordinarie föredragningen, så jag kanske inte ska uppehålla mig vid det nu.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för den informationen och går in på punkt 3 på dagordningen. Nu handlar det om just Ukraina. Vi har förstått att detta för närvarande lutar mot en beslutspunkt.

Anf. 4 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Herr ordförande! Låt mig innan jag kommer till Ukraina bara nämna att den höga representanten Catherine Ashton kommer att hålla ett inledningsanförande om ett antal aktuella ämnen, däribland Egypten. Vi hade talat om huruvida Egypten skulle komma på dagordningen eller inte, och det blev inte så. I stället kommer Catherine Ashton, som just har varit i Egypten, att i sitt inledningsanförande, där hon för övrigt också ska tala om annat, som Iranläget, toppmötet EU-USA, besök av Kinas president Xi Jinping, EU-Afrika-toppmötet, läget i Afghanistan och fredsprocessen i Mellanöstern, även att ta upp Egypten. Det är alltså där Egypten kommer att hamna.

Så till Ukraina! Där kan jag försöka vara relativt kortfattad, givet att vi hade en lång diskussion om detta i går i utrikesutskottet, och bara konstatera att utifrån det upplägg och de beställningar som gjordes av Europeiska rådet när stats- och regeringscheferna möttes den 20–21 mars väntas ministrarna nu på måndag följa tre huvudsakliga spår om Ukraina och Ryssland: 1) det ekonomiska och politiska stödet till Ukraina, 2) relationerna till Ryssland och 3) hur vi ska förhålla oss till den ryska linjen samt icke-erkännandepolitikens konsekvenser, det vill säga vad det kommer att få för legala konsekvenser att vi inte erkänner den olagliga annekteringen av Krim. Dessutom förväntas diskussionerna beröra läget i Georgien och Moldavien. Jag ska kort beskriva dessa tre eller fyra punkter.

Beträffande stödet till Ukraina ser vi nu hur EU:s associeringsavtal med Ukraina kommer att undertecknas efter presidentvalet den 25 maj, sannolikt i anslutning till Europeiska rådets möte i slutet av juni ihop med motsvarande avtal för Moldavien och Georgien. Det blir naturligtvis ett särskilt datum att bevaka, givet att den ryska linjen är att till varje pris söka undvika att Ukraina undertecknar det djupgående frihandels- och associeringsavtalet med EU. Det är en av deras huvudmålsättningar.

Under den här rubriken kan vi också konstatera att ett första informellt högnivåmöte inom den politiska dialogen kommer att äga rum i Kiev före månadens slut. Det var det som vi redan hade kommit överens om vid stats- och regeringschefsmötet. Den höga representanten Catherine Ashton kommer att delta, och ministrarna kommer nu att förbereda den diskussionen.

Under samma rubrik väntas ett beslut om ensidiga handelslättnader vid utrikesministrarnas möte på måndag, följt av ikraftträdande sannolikt redan den 25 april. Det är den del av frihandelsavtalet som omfattar EU:s handelsliberaliseringar, och de sjsätts tidigare. Den andra delen, det vill säga Ukrainas handelsliberaliseringar, kommer i samband med att vi undertecknar hela avtalet någon gång i slutet av juni. Handelslättnaderna har av kommissionen beräknats vara värda ungefär 500 miljoner euro om året.

Vi kommer också att diskutera stödåtgärderna från kommissionen, som har föreslagit 1 miljard euro utöver tidigare överenskomna 610 mil-

joner euro. Det blir alltså 1,6 miljarder i makrofinansierat stöd, och det förväntas bli klart i samband med måndagens möte. Detta är ihopkopplat med överenskommelser med IMF, Internationella valutafonden, som förväntas bli klara i absolut närtid med sitt stödpaket på 14–18 miljarder dollar. Det är en kombination av stöd- och reformpaket.

Sedan förbereder kommissionen också ett tekniskt biståndspaket för att hjälpa de olika institutionerna, inte minst på rättsstatsområdet. Sammanlagt med vad Europeiska investeringsbanken gör har kommissionsordföranden Barroso i parlamentet i runda slängar talat om ett EU-paket på 11 miljarder euro. På initiativ av Storbritannien, Polen och Sverige har även ett förslag lagts fram om att titta på möjligheten att skapa en särskild civil GSFP-mission syftande till att öka Ukrainas kapacitet och förmåga på polis- och rättsstatsområdet, där en hel del behöver göras.

Beträffande den andra punkt jag nämnde, EU:s relationer till Ryssland, kan en diskussion väntas om hur EU ska kunna gå vidare med ett nytt sanktionspaket. Som vi vet har redan två steg tagits av EU-sidan i olika former av inställda möten, listor på personer belagda med inreseförbud till EU och frysta tillgångar. Det är bl. a. det så kallade tredje steget som nu ska diskuteras, och vi förväntar oss ett optionspapper från kommissionen. Från svensk sida har vi framfört att ett vapenembargo borde platsa i ett sådant tredje steg. Vi hade gärna sett det redan tidigare. Vi menar vidare att man ska identifiera så mycket som möjligt av tänkbara optioner, och så får man se i ljuset av det fortsatta ryska beteendet hur mycket av sanktionspaketet som behöver sjösättas.

I förhållande till Ryssland ska vi också nämna att man nu är överens om ett möte som kommer att äga rum nästa torsdag med konstellationen Ryssland, Ukraina, Europeiska unionen och USA. Den diskussionen kommer naturligtvis att förberedas av ministrarna vad gäller EU:s linje. Där ska man kanske ändå ha hyggligt lågt ställda förväntningar, givet att parternas positioner är långt ifrån varandra. Ingångsvärdena skiljer sig åt väsentligt.

Beträffande den tredje punkten, icke-erkännandepolitikens konsekvenser, finns en uppsjö av olika avtalsförhållanden mellan EU och Ukraina som nu behöver ses över i ljuset av den illegala annekteringen av Krim. Det gäller luftfartsfrågor, handelsfrågor, ursprungsregler, företag från medlemsstaterna som är etablerade på Krim, viseringsfrågor med mera. Vi väntar oss nu ett gediget utvärderingspapper från kommissionen över hur vi ska förfara framöver när det gäller avtalskomplexen med Ukraina.

Det fjärde momentet är den parallella diskussionen om hur vi går vidare med Georgien och Moldavien. Där kommer väl ministrarna att notera och bereda frågan hur fortsatta reformer och demokratisk utveckling sker i Moldavien och Georgien. Det har förekommit ett antal trögheter som vi vill uppmärksamma, samtidigt som vi är angelägna om att driva vidare mot undertecknande av associeringsavtal mellan dessa länder och EU till juni.

Vad beträffar Moldavien kan diskussionen väntas beröra den regionala säkerhetspolitiska kontexten – läs Transnistrien – i ljuset av utvecklingen i Ukraina. Där finns nu också en sviktande opinion till stöd för EU-integrationen. Det finns starka motsättningar mellan Moldavien och Transnistrien och anklagelser från rysk sida om en blockad av Trans-

nistrien. Det säkerhetspolitiska läget har förvärrats de senaste månaderna. Ryssland agerar aktivt i både Transnistrien och Gagauzien med uppmaningar om folkomröstningar enligt Krims exempel. Dessutom finns naturligtvis vad gäller Georgien en del bekymmer att uppmärksamma med den selektiva rättskipning som har förekommit.

Slutligen kan jag notera att det i andra organisationer sker en hel del Ukrainainriktad verksamhet som jag inte behöver gå in på här. Men jag är naturligtvis beredd att svara på frågor. Inom OSSE rullas missionen ut – Sverige kommer att delta – och olika inspektionsresor görs. I Europarådet kan vi notera att den parlamentariska församlingen har suspenderat den ryska rösträtten fram till början av nästa år.

I FN:s generalförsamling antogs en resolution som fördömer vad som har skett och står upp för den territoriella integriteten och Ukrainas suveränitet. Vi noterar dock att ett drygt femtiotal länder lade ned sina röster. Det var länder från både Afrika och Latinamerika. Vi ser där en reflex av det gamla traditionella kallakrigstänkandet; en bedömning att det här skulle vara en öst–väst-konflikt som inte angår dessa länder. Vi har från EU:s sida och från svensk sida inte försummat något tillfälle att uppmärksamma att det här handlar om mycket viktiga principer för hur man betar sig vad gäller gränsers okränkbarhet samt principerna i FN-stadgan.

Herr ordförande! Rådsslutsatserna tyder på att det kommer att bli avslut. Det är den högst sannolika utgången. Vi har fått ett första utkast som diskuteras nu under fredagen. Man kommer naturligtvis att ta upp de kända punkterna, även några av dem som jag har nämnt här, framför allt vad gäller stödet till Ukraina, förhållningssättet när det gäller det ryska agerandet och betoning av att man går vidare med associerings- och frihandelsavtal med såväl Ukraina som Moldavien och Georgien.

Anf. 5 HANS WALLMARK (M):

Stort tack, kabinetssekreteraren, för gedigen orientering om Ukraina!

Jag vill ta upp två områden. Det ena är det energivapen som Putin nu alltmer verkar aktivera. Finns det någon bild av hur man kommer att hantera det och hur pass allvarligt hotet är?

Det andra är de statskontrollerade medierna i Ryssland och de ryska radio- och tv-sändningarna, inte minst gentemot en del av grannländerna. Nu kommer uppgifter om att man från lettisk sida har slagit ned några av de ryskspråkiga sändningarna på lettiskt territorium. Jag har uppgifter om att det har funnits fler ryskspråkiga än lettiskspråkiga tv- och radiokanaler i Lettland.

Jag tänker på EU:s förmåga att hantera den typen av propagandakrigsföring som det handlar om, med historieförfälskning och rätt grova anklagelser riktade mot både den nuvarande regeringen i Kiev och de baltiska republikerna. Har EU någon som helst idé om hur man ska hantera den delen – inte den hårda makten, det vill säga de 40 000 soldaterna vid den rysk-ukrainska gränsen, utan den typen av historieförfälskning och propagandakrigsföring som förekommer i medierna?

Anf. 6 TOMMY WAIDELICH (S):

Jag har två frågor. Den ena är samma som Wallmark hade om gasvapnet. Vad finns det för strategi för att möta brevet som Putin har skrivit till 18 av Europas ledare?

Den andra frågan är: Kommer Sverige att fortsätta att driva frågan om att förlänga listan med personer? Det var uppe senast när utrikesministern hade den diskussionen, som vi har fått återrapport om, men också under vår utfrågning med Reinfeldt.

2013/14:32

11 april

Anf. 7 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Vi tycker också att handelslättnader är lämpliga i det här fallet med tanke på situationen gentemot Ryssland. Däremot står vi fast vid att ett undertecknande av ett associeringssavtal är olämpligt eftersom det syftar till ett närmande till EU senare, alltså att Ukraina så småningom kan bli kandidatland och medlemsstat i Europeiska unionen. Det finns många förutsättningar som behöver förbättras för att Ukraina ska kunna bli fullvärdig medlem i unionen. Vi tycker alltså att det är en alldeles för permanent åtgärd för att vara ett lämpligt krishanteringsinstrument i det här fallet.

Vi är fortsatt kritiskt inställda till de former av stöd som tilldelas Ukraina. Vi tycker att all form av ekonomiskt stöd till Ukraina ska ske genom IMF.

Jag anmäler avvikande mening i de aspekterna.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Den är noterad.

Anf. 9 JACOB JOHNSON (V):

Det är en mycket oroande utveckling nu med eskalering och inte minst de stora ryska trupperna längs gränsen. Finns det några positiva tecken på att det i stället för att eskalera kan gå åt det andra hållet? Finns det framför allt några indikationer från rysk sida på att de är beredda att ändra sin politik?

En annan fråga är hur kabinetssekreteraren ser på läget inför presidentvalet i Ukraina den 25 maj och hur den processen går. Det är naturligtvis viktigt att det kan genomföras på ett bra sätt.

Jag har också en fråga om slutsatserna när det gäller energiförsörjningen. Det är kanske ganska självklart, men det står att det är viktigt att utveckla reverse flows capacities. Kan kabinetssekreteraren kommentera det och vad det betyder i praktiken?

Slutligen undrar jag om villkoren i IMF-paketet. Det är väl ett stöd-paket, och jag antar att det gäller lån. Vet vi mer om räntenivåerna på de lånen? Även där finns det väl krav på att energipriserna ska höjas i Ukraina. Hur kommer det in i sammanhanget?

Anf. 10 ANNA-LENA SÖRENSON (S):

Herr ordförande! Kabinetssekreteraren nämnde tidigare att Sverige kunde driva frågan om ett vapenembargo när det gäller ett eventuellt tredje steg av sanktioner. Hur ser kabinetssekreteraren på utsikterna att medlemsstaterna skulle kunna enas kring detta? Jag tänker till exempel på Frankrikes stora fartygsaffärer med Ryssland.

Anf. 11 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Flera frågor har rört just energifrågan och även Putins brev. Vi har inte fått brevet, men vi vet att 18 europeiska stater – jag tror att det är 18, varav 13 är EU-medlemsstater – har fått det, och det är de som på det ena eller andra sättet är involverade i den ryska gasexporten. Jag tror att det har varit kriteriet för adressatlistan.

Jag har bara snabbt ögnat igenom det nu på morgonen. Det handlar mycket om att en förorättad President Putin anser att man genom åren har subventionerat gastillförseln till Ukraina, att man har fått bära det alldeles ensam och att man inte kan fortsätta med det. Någon form av bördefördelning måste till. Därmed antyds också att de rabatter och andra prisförmåner som har givits måste tas tillbaka retroaktivt på något sätt. Det antyds även att man utifall att räkningarna inte betalas kommer att behöva stänga gaskranen. Det kommer då att också drabba EU-mottagarna eftersom infrastrukturen och gaspipelinerna till Europa i viss utsträckning går genom Ukraina. Det är väl det som kommer från den sidan.

Jacob Johnson var inne på att diskussionen har handlat om hur EU kan möta den frågan. Mycket har handlat om det som ryms i begreppet reverse flows, som omfattar möjligheterna att utnyttja infrastrukturen och pipelinesystemet för att kunna skicka gas till Ukraina västerifrån och i stället hitta andra källor för försörjningen av gas till väst. Det är inte helt lätt, men det är ett ämne som nu sysselsätter energiekonomerna och energiexperterna väldigt mycket.

Det finns också en diskussion huruvida flöden från Ryssland som är tänkta att gå till Västeuropa via Ukraina kanske kan stanna kvar i Ukraina och att man i gengäld clearar det på annat sätt när det gäller de västeuropeiska gasmottagarna. Det finns inga klara lösningar, men jag kan konstatera att det sysselsätter många människor nu för att se hur man ska möta det. Det positiva är att vi nu går mot varmare årstider. Problematiken blir därför inte lika akut eftersom vi har vintern bakom oss.

Hans Wallmark frågade också om EU:s förmåga att möta propagandakriget, som är ett viktigt moment. Vi följer naturligtvis propagandan eftersom det också är en indikation på hur det ryska tänkandet går. Det finns ett mönster, vilket vi såg i Krimfallet, där man höjer antalet decibel i ryska medier för att kunna motivera varför man sedan går in. Det är en viktig temperaturmätare.

EU har på olika vis försökt möta detta, framför allt de grövsta formerna av desinformation, inte minst när det gäller innebörden av frihandelsavtalet som är grovt förvanskad i rysk tappning. Kommissionen har på sin hemsida lagt ut samt distribuerat en hel del motpapper som lägger saker och ting till rätta. Det har försvunnit en del i bruset av detta, men jag tror att långsiktigt kommer även konsumenterna och andra att inse betydelsen av frihandelsavtalet just i fråga om Ukrainas ekonomi.

I Putins brev finns för övrigt lite av en saltomortal, en intellektuell saltomortal. Han skyller nämligen den dåliga ukrainska ekonomin just på EU som på något sätt skulle roffa åt sig mycket av råvaror och annan tillförsel. Med den logiken borde han välkomna att EU nu sänker alla tullar och vidtar olika handelsliberaliseringar. Men det är en diskussion som naturligtvis är väldigt propagandistisk. Dialogen bottnar inte.

Tommy Waidelich frågade om det går att förlänga listan. Vi får se vad kommissionen kommer med i form av förslag. Även EEAS arbetar med betydelsen av att kunna gå vidare.

Det finns två vägar att gå. Det finns den amerikanska vägen som har handlat om att pricka människor i Putins närhet, i oligarkkretsar och andra som har mycket av sina tillgångar utanför Ryssland. Det finns också den europeiska vägen där vi framför allt har inriktat oss på individer och beslutsfattare som har deltagit i den olagliga och folkrättsstridiga annekteringen och ockupationen av Krim.

Jag förstår vad Johnny Skalin sade om associeringsavtalet DCFTA, men jag kan bara hänvisa till att Lissabonfördraget är skrivet som det är skrivet med artikel 49 och den öppning som finns för de europeiska stater som kvalar in. Vi har från regeringens sida kontinuerligt konstaterat att den möjligheten ska finnas öppen för alla europeiska stater.

Jacob Johnson frågar om det finns några positiva tecken på deeskalering. Nej, dess värre ser vi inte mycket av det. Vi kanske får återkomma med mer precisering om det finns några öppningar när vi har kunnat avläsa diskussionen nästa torsdag då Ryssland, Ukraina, USA och EU ska mötas på utrikesministernivå. Så här långt ser vi dem inte. Tvärtom ser vi en kontinuerlig upptrappning.

I fråga om läget inför presidentvalet den 25 maj kan vi till att börja med konstatera att Ryssland arbetar för att försöka störa det på alla sätt och vis. Vi ser dock samtidigt mycket ordentliga och föredömliga ansträngningar från regeringen för att se till att dessa val blir fria och rättvisa. Den som leder i opinionsundersökningarna är industrialisten Porosjenko. Klitsjko var tänkt som presidentkandidat, men han har anmält att han i stället kommer att stödja Porosjenko. Julia Tymosjenko kommer långt därefter. Hon är åtskilliga procentenheter efter den som leder presidentvalskampanjen. Vi får se hur det går. Men vi ska räkna med åtskilliga försök från rysk sida att störa presidentvalet.

När det gäller IMF-paketets innehåll kan man säga att det är ett klassiskt IMF-paket. 14–18 miljarder dollar talar man om i olika stöd. Jag vet inte mycket om räntenivåerna. Men det viktiga är kanske snarare att fokusera på de reformkrav som är knutna till IMF-paketet. Där är, som Jacob Johnson var inne på, höjningen av de inhemska gaspriserna ett viktigt moment. Det kommer naturligtvis att vara ett smärtsamt moment för alla de ukrainska hushållen, som nu har fått leva med utomordentligt låga, subventionerade energipriser, att gradvis över en tidsperiod se sina energipriser öka kraftigt. Men det är ett krav som också den ukrainska regeringen ser som betydelsefullt och redan har intygat att de kommer att stödja.

Vi ser alltså inga problem för paketet att bli föremål för överenskommelse mellan IMF-staben i Washington och den ukrainska regeringen. Det finns också andra krav på strukturella reformer.

Departementsrådet Andrés Jato påpekar att jag också skulle ha tillagt att EU kommer att delta med valobservatörer när det gäller valförberedelserna inför valet, liksom naturligtvis OSSE. Vi kommer från svensk sida att ha ett 30-tal valobservatörer i Odihrmissionen.

I fråga om vapenembargot är vi inte säkra på att vi får fullt gehör för det. Precis som Anna-Lena Sörenson var inne på finns det inom med-

Anf. 12 BODIL CEBALLOS (MP):

Jag har en kort fråga om gasen. Jag tänker på andra vägar än via Ukraina. Vilka diskussioner förs? Vi har många länder som är beroende av ryska fossila bränslen. Bland annat förser Nord Stream Tyskland med gas. Vilken diskussion förs om att ersätta den ryska gasen generellt, inte bara det som går via Ukraina?

Anf. 13 BENGT-ANDERS JOHANSSON (M):

Herr ordförande! Jag har en följdfråga när det gäller energin. Finns det någon risk för att man via IMF-lånet kommer att använda de pengarna för att betala för energi? Eller kan det sättas hänglås på de pengarna så att de inte flyter över till Ryssland?

Anf. 14 DÉSIREE PETHRUS (KD):

Jag vill också fråga om gaspriserna. Gazprom har höjt priserna eftersom Ukraina har en skuld som de inte har betalat.

Kan inte EU hjälpa till att betala av den skulden så att priserna kanske går ned? Vad är det som gör att man inte tänker att man kan hjälpa dem att betala av skulden? Det är ju det Putin återkommer till hela tiden, att de har en skuld, och den är väl på 11 miljarder kronor eller någonting. Jag tänker att det inte kan vara så svårt att låna till det.

Anf. 15 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Diversifieringen av Västeuropas och nu också Ukrainas gasberoende är ett stående ämne. Det förs långa diskussioner om när vi kan räkna med tillförsel från nya LNG-stationer och om vi kommer att kunna räkna med gastillförsel från Nordamerika, där den nya energisituationen helt har förändrat energimarknaderna. Men det tar tid och kräver inte minst uppbyggnad av en LNG-struktur.

Sedan finns det också diskussioner om man kan använda sig mer av nordafrikansk olja eller Nordsjöolja. Vilka mixer kan man ha? Den diskussionen pågår, för läget för Ukraina blir mer och mer akut. Det var också det jag återberättade från lunchdiskussionen vid förra FAC med kommissionsledamoten Oettinger. Fokus i hela diskussionen handlar om hur EU över tiden kan diversifiera sin tillförsel av gas.

Sedan finns också diskussionen om vi kan få gas från Azerbajdzjan och Turkmenistan över den nya pipelinen, den som kallas den södra korridoren. Men allt detta tar en viss tid, för infrastrukturen är inte på plats.

Finns det sätt att värja sig från, och det berör också Désirée Pethrus fråga, att IMF-lånet inte bara rakt av går till att betala Ukrainas gasskulder? Jag har inget svar på det i det här ögonblicket, därför att det ingår i diskussionerna om hur Ukraina ska hantera sin skuldsituation. Det som jag tror är uteslutet är att Ukraina retroaktivt skulle betala tillbaka en gång i tiden givna rabatter, vilket är det ryska kravet.

Den akuta situationen just nu är det ryska kravet att få förskottsbetalning på den gas som ska levereras den närmaste månaden. Sedan finns

också fakturan för det senaste kvartalet som jag tror är på 2,2 miljarder dollar. Hur man exakt ska förfara med detta och om IMF-lånen kan komma i fråga eller inte har jag inte något svar på för ögonblicket.

Vi värjer oss naturligtvis mot att nu skicka pengar till Ryssland. Syftet med de olika stödpaketen är att hjälpa upp den sviktande ukrainska ekonomin.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i ärendet, men vi har noterat avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till punkt 4, Bosnien och Hercegovina. Det är en sluts punkt.

Anf. 17 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Herr ordförande! Utgångspunkten för diskussionen är avsaknaden av framsteg i Bosniens EU-närmande. Kommissionsledamot Füle försöker att nå en lösning i den konstitutionella frågan om genomförandet av Sejdić och Finci-domen, som vi har talat om många gånger i nämnden och i utskottet, avslutades utan framgångar vid besök i Sarajevo i februari. Han kom tillbaka efter mycket inkonklusiva samtal.

Füle valde att i stället lansera ett initiativ att stötta Bosniens ekonomi för att anpassa EU-agendan till de konkreta socioekonomiska behov och reformer som vårens protester ställde i blyxtbelysning. Fokus har alltså gradvis förskjutits till att försöka hantera behovet av reformer i ljuset av de mycket kraftiga reaktionerna från den bosniska opinionen.

Kommissionen ska hjälpa till att utarbeta ett nationellt ekonomiskt reformprogram samt agera via instrumentet för förmedlemskapsstöd. EEAS lanserar nu parallellt och som ett komplement det som har kommit att kallas the Compact for Growth and Jobs som har som syfte att identifiera centrala, ekonomisk-politiska reformer inför valrörelsen. Det blir fyra breda teman: arbetsmarknad och beskattning, investeringar, näringsliv inklusive antikorruption och social välfärd.

Vårens mycket häftiga protester och demonstrationer har medfört att de formella hindren för Bosniens EU-närmande, som vi har talat många gånger om i nämnden, alltså författningsreformen, bristen på samordning i EU-frågor och det blockerade associeringsavtalet, har hamnat i skymundan av den mer akuta och angelägna socioekonomiska situationen. Vi får väl konstatera att det förefaller högst sannolikt att EU-närmandet på allvar hamnar på den politiska dagordningen först efter valet.

Det är bakgrunden och det som också återspeglas i det utkast till råds slutsatser som nämnden har fått. I dem, om jag kort sammanfattar, stadfästs EU:s engagemang i Bosniens EU-närmande. Man bekräftar Bosniens territoriella integritet och framtid som enad och suverän stat. Det behöver återigen påpekas med tanke på de olika centrifugalkrafter vi kan se ibland uppstå. Det man fördömer från EU:s sida är den separatistiska och splittrande retoriken som vi får oss till livs med jämna mellanrum.

Oro uttrycks över bristen på framsteg i Bosniens EU-integration beroende på den bristande politiska viljan. Därför uppmanar man nu det bosniska politiska etablissemanget att genomföra de socioekonomiska

2013/14:32

11 april

och rättsliga reformer som svarar upp mot befolkningens missnöjesyttringar. Det framhålls att det är de bosniska politikernas ansvar att agera här.

Stöd kommer att uttryckas för kommissionär Füle's initiativ att fokusera på Bosniens ekonomi och reformer av rättssystemet inklusive åtgärder mot korruption som en väg mot EU-integrationen. Den bredare ansatsen ändrar inte konditionaliteten i EU-processen.

EU kommer alltså att betona sin beredskap att bistå Bosnien i genomförandet av dessa nödvändiga reformer, att stimulera ekonomin genom riktade insatser, som den Compact for Growth-insats som jag nämnde, i samordning med internationella finansiella institutioner.

Man kommer att betona genomförandet av projekt som finansieras via förmedlemskapsstödet. De bosniska politikerna uppmanas till bättre intern samordning av EU-närmandet. Man uppmanar också Bosnien att efter höstens val ta sig an de övergripande hinder som finns mot en trovärdig EU-ansökan, särskilt lösningen av författningsfrågan som föranletts av Sejdić-Finci-domen.

Anf. 18 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag tycker att det är en lite märklig utgångspunkt som man har från regeringen och från övriga EU-nämnden, som tycks stödja att man ska hjälpa Bosnien att ta tag i sin EU-anslutning. Jag tycker att ett sådant initiativ, om de har en önskan att närma sig EU, borde komma från dem själva i stället. Som kabinetssekreteraren konstaterar har ingenting hänt i det avseendet.

Jag tycker att man bör sätta större press på de länder som vill ansluta sig till EU att också ta ett eget ansvar. Jag vill alltså anmäla avvikande mening i förhållande till regeringens position.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt. Vi har noterat avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till punkt 5, Södra grannskapet. Här är det fråga om både Syrien och Egypten, har vi förstått. Det är en beslutspunkt.

Anf. 20 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE:

Herr ordförande! Det är bara Syrien som det handlar om. Egypten kommer inte att förekomma annat än i Catherine Ashtons inledningsanförande och de frågor som då eventuellt kan komma att ställas.

Jag kan vara relativt kortfattad givet diskussionen i utrikesutskottet i går. Situationen är alldeles förfärlig i Syrien. Inbördeskriget går vidare. Båda parterna tror att de kan besegra den andra militärt, och därför ser utsikterna i sökandet efter en politisk lösning, vilket vi från EU-sidan driver, just nu mörka ut. Utsikterna att kunna kalla till ett nytt Genève-möte är just nu obefintliga.

FN:s och Arabförbundets medlare Lakhdar Brahimi är något uppgiven. Ska man hitta någon liten ljuspunkt skulle det möjligtvis vara att länderna i regionen börjar inse – det har de i och för sig gjort ett tag – att Syriensituationen är till hela regionens förfång, och att ett ökat engagemang för att hitta en politisk lösning också måste komma från de region-

ala länderna. Flera av dem riskerar att destabiliseras av inbördeskriget i Syrien. Vi ser detta inte minst i Libanon och Jordanien, men vi ser också incidenter i förhållande till Turkiet och Israel.

Den humanitära situationen är också den alldeles förfärande, och säkerhetsrådets resolution, som vi trodde skulle kunna öppna för bättre tillträde för de humanitära organisationerna, har dess värre inte lett till några ordentliga genombrott. Det är fortsatt mycket svårt för de humanitära organisationerna att få tillträde och kunna åtgärda den akuta humanitära situationen.

Kemvapenutförseln fortsätter. Enligt de beräkningar som har gjorts är ungefär hälften av kemvapenlagren i Syrien nu utskeppade. Sannolikheten för att Syrien kommer att hålla den utsatta tidtabellen, och alltså ha utskeppat hundra procent av lagret till sista juni, är liten. Det ser mörkt ut. Förseningar är på väg, och systemet har varit rätt trögt. Men vi räknar väl ändå med att det ska kunna ske, och då får möjligtvis en eller ett par månaders försening bli en av följderna.

Som jag nämnde för utrikesutskottet i går är Sverige fortsatt den största mottagaren i Europa av asylsökande från Syrien. Sedan konflikten början har nu 35 000 anlänt till Sverige. Vi fortsätter att vara bland de största bidragsgivarna när det gäller det humanitära stödet med 230 miljoner kronor. Totalt har det svenska stödet till Syrien i olika former uppgått till 1,2 miljarder kronor.

De rådsslutsatser som har förberetts för utrikesministrarna har nämnts fått, och de går i all korthet ut på att fördöma regimens beslut att inte diskutera centrala delar av Genèvekommunikén, det vill säga övergångsarrangemangen – det var ju det som det första Genève-mötet handlade om – och även fördöma att regimen terrorlistar oppositionens förhandlingsdelegater.

Stöd uttrycks naturligtvis för Brahimi och förhandlingarna inom ramen för Genèvekommunikén. Ministrarna förväntas välkomna den utredningskommission som MR-rådet har skickat ut för att ägna särskild uppmärksamhet åt de MR-brott som utförs av regimen, milisen och icke-statsaktörerna. EU erinrar om behovet av att ansvariga ställs till svars.

EU kommer också att fördöma regimens beslut att engagera utländska kombattanter, och man uppmanar externa aktörer att avstå från att stödja dessa. Som vi minns från säkerhetsrådets humanitära resolution 2139 ska generalsekreteraren återrapporera var trettionde dag. Vi har fått en första sådan rapport, och det är den som nu noteras i rådsslutsatsen. Naturligtvis kommer EU-sidan att anmoda samtliga parter att efterleva resolutionen. Det har varit svårt med den saken, som jag sade. Särskilt kommer regimen att uppmanas att tillåta ökat tillträde för humanitär personal och säkra evakueringen från de belägrade städerna.

Uppskattning kommer att riktas till grannländerna för deras arbete med flyktingarna, och även fortsättningsvis utlovas naturligtvis humanitärt stöd till dessa länder så att de har möjlighet att ta emot flyktingar. Det finns en ökad oro för minoriteters situation, inte minst de kristnas.

Avslutningsvis uttalar EU bekymmer över förseningarna och konsekvenserna när det gäller utförseln av de syriska kemvapnen och menar att regimen där måste ta sitt ansvar.

2013/14:32

11 april

Anf. 21 BODIL CEBALLOS (MP):

Vi hade en hearing i riksdagen i veckan där Jan Eliasson och Ocha var med oss via länk. Jag frågade hur det går med att få in den humanitära hjälpen i det kurdiska området. Där finns många internflyktingar; många från Syrien har tagit sin tillflykt dit. De svarade att efter resolution 2139 har de lyckats ta sig in en gång. Det är märkligt att man inte ens kan ta sig in den vägen. Där måste man sätta press på Turkiet så att de släpper igenom. Det borde inte vara så svårt egentligen. Om vi hjälper människor i flyktingläger utanför borde vi också kunna hjälpa dem som har flytt internt trots att de råkar bo i ett kurdiskt område och Turkiet inte tycker om det.

Vad kan göras för att sätta större press på Turkiet att släppa igenom hjälptransporter? Ocha säger att de har lyckats komma in en gång. Det är inte mycket.

Anf. 22 JACOB JOHNSON (V):

Kabinettssekreteraren tog upp vikten av att de regionala makterna kommer in mer aktivt och konstruktivt. I underlaget står att regeringen betonar att länderna i regionen, särskilt Iran och Saudiarabien, måste involveras närmare i processen. Det kan jag stödja helt och fullt.

Min fråga är: Kan EU vidta några åtgärder och sätta ytterligare press på Iran och Saudiarabien att strypa vapentillförseln och medverka konstruktivt? Jag tycker till exempel att Saudiarabien kommer undan ganska lätt i den här diskussionen. De diskuteras inte så mycket.

Anf. 23 JOHAN LINANDER (C):

Det är illa att det kommer utländska kombattanter från stora delar av världen, inklusive Europa och Sverige. Det finns uppgifter om att de rör sig i flyktingläger utanför Syriens gräns för att rekrytera nya personer till att strida inne i Syrien. Finns det någon diskussion om hur man kan motverka den typen av rekryteringar i flyktinglägren?

Anf. 24 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Vad gäller humanitärt tillträde från Turkiet, som Bodil Ceballos tog upp, ska jag titta på det och återkomma. Den bild jag har är inte att det är Turkiet som lägger hinder i vägen, utan det är snarare regimföreträdare och oppositionsrörelsen som inte släpper igenom dem. Det har handlat mycket om till exempel tillträdet till Aleppo. Där är det inte Turkiet som har stått i vägen. De humanitära konvojerna har inte fått komma till de belägrade städerna.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<
Jag ska titta på det och återkomma, men jag upplever att det huvudsakligen är de olika kombattanterna inne i Syrien som har lagt hinder i vägen.

När det gäller länderna i regionen måste vi konstatera att Saudiarabien och Iran är starka motståndare och utövar någon form av bulvankrig mot varandra via Syrien. Iran stöttar regimen, och Saudiarabien stöttar en del av oppositionen och rebellrörelserna. Det är ett av momenten i konflikten, därav försöken från inte minst EU att tala båda till rätta och att engagera båda.

Det har varit väldigt svårt att få gehör och förståelse för att till exempel Iran måste bjudas in till Genève-diskussionen. Rebellrörelserna och

oppositionen liksom Saudiarabien och andra parter i Genève-samtalen har motsatt sig detta. Om man inte har med dem är det svårt att så småningom komma fram till någon form av politisk uppgörelse.

Jag tror att vi måste sätta vårt hopp till de försök som nu görs inte minst av Arabförbundet för att försöka få alla parter att hjälpa till. Brahimi är inte bara FN:s utan även Arabförbundets medlare och talesman.

Beträffande rekryteringarna är det svårt att följa exakt vad som händer i flyktinglägren, men vi måste räkna med att säkerhetstjänsterna i de berörda länderna bevakar det momentet aktivt. Utan att ha några fakta i målet kan jag föreställa mig att det förhåller sig ungefär så som Johan Linander säger.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i ärendet. Det finns inga Övriga frågor.

Vi tackar kabinettsssekreteraren med medarbetare för närvaron i EU-nämnden i dag och önskar en trevlig helg.

2013/14:32

11 april

2 § Utrikes frågor – försvar

Försvarsminister Karin Enström

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor – försvar den 19 november 2013

Återrapport från informellt ministermöte den 20–21 februari 2014

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor – försvar den 15 april 2014

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar försvarsminister Karin Enström med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Jag undrar inledningsvis om det finns några A-punkter. Det finns det inte. Då undrar jag, försvarsministern, om det finns något att säga med anledning av möte i rådet den 19 november 2013 eller det informella ministermötet den 20–21 februari 2014.

Anf. 27 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Herr ordförande! Vid det senaste FAC försvar, som ägde rum den 18–19 november förra året, presenterade EU:s höga representant för utrikes- och säkerhetsfrågor Catherine Ashton den rapport som tagits fram under hösten om utvecklingen av EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik. Rapporten syftade till att förbereda inför Europeiska rådets möte om försvar och säkerhet i december. Hon pekade på ett antal prioriterade frågor, såsom samarbete med partner, EU:s snabbinsatsförmåga och den maritima säkerhetsstrategin.

I mötet deltog också Natos generalsekreterare Fogh Rasmussen, som lyfte fram tre prioriterade områden inför Europeiska rådet i december: Europas försvarsindustri, partnerskapsfrågor – särskilt samarbetet mellan EU och Nato – samt förbättrad förmåga.

EU-kommissionen lyfte fram försvarsområdets fyra prioriterade områden: den gemensamma försvarsmarknaden, små och medelstora företag, behovet av att utveckla standarder och certifiering inom försvarsområdet samt forskning gällande försvarsmateriel och försvarsprodukter. Jag lyfte fram vikten av pooling and sharing men betonade att detta bör präglas av frivillighet. Jag lyfte också fram betydelsen av EU:s snabbinsatsstyrkor och vikten av att involvera den politiska nivån för att kunna använda och sätta in snabbinsatsstyrkorna när så behövs.

Vidare diskuterades slutsatstexter med förslag på hur GSFP kan stärkas ytterligare. De var uppdelade på tre kluster, eller korgar som vi har sagt tidigare i EU-nämnden. Dessa kluster var att stärka GSFP, att utveckla EU:s förmågor och att stärka EU:s försvarsindustri.

Slutsatstexterna blev föremål för utdragna diskussioner, så vi kunde inte fatta något beslut i frågan vid det mötet. Frågan bordlades och antogs vid möte i rådet för utbildningsfrågor den 25 november efter ytterligare förhandlingar i Coreper. Sammantaget var de flesta medlemsstater nöjda med slutsatserna, som pekar ut 40 olika uppgifter att implementera fram till juni 2015.

Herr ordförande! Jag vill gärna säga något om det informella försvarsministermötet också. Det senaste informella mötet hölls i Aten den 20–21 februari. Vid mötet behandlades tre olika teman: uppföljning av Europeiska rådets möte i december, pågående GSFP-insatser och Cen-

tralafrikanska republiken, med fokus på Eufor RCA, som är namnet på EU:s insats i Centralafrikanska republiken.

Vid mötet närvarade Natos generalsekreterare och FN:s undergeneralsekreterare för fredsbevarande operationer. Vid den första sessionen diskuterades uppföljning av Europeiska rådets möte i december, där medlemsstaterna presenterade sina respektive prioriterade frågor för implementering. Jag föreslog att en session vid ett kommande försvarsministermöte skulle ägnas åt EU:s snabbinsatsstyrkor för att försvarsmi- nistrarna ska kunna öva på de politiska processerna för att använda EU Battlegroup. Åtta medlemsstater gav förslaget sitt uttryckliga stöd.

Under den andra sessionen deltog samtliga befälhavare för EU:s GSFP-insatser. De avlade lägesrapporter om respektive insats. När det gäller Operation Atalanta tackade befälhavaren för medlemsstaternas bidrag och beskrev att sjöröveriet alltså var ett problem i området. Han lyfte fram betydelsen av samarbetet med den civila insatsen i området, Eucap Nestor.

Befälhavaren för EUTM Somalia presenterade det utökade mandatet för insatsen. Tidigare hade den fokuserats på soldatutbildning men inkluderar nu också stöd till landets försvarsmaktsledning. Befälhavaren välkomnade det fortsatta arbetet med reformen av säkerhetssektorn i Somalia.

Befälhavaren för EUTM Mali framhöll att insatsen uppnått positiva resultat men att det kommer att ta tid att strukturellt förändra ett lands försvarsmakt. Han betonade att det är viktigt med ett långsiktigt perspektiv.

Befälhavaren för Eufor Althea beskrev oroligheterna i Bosnien och Hercegovina i mitten av februari och varnade för att nya oroligheter kan komma att uppstå i samband med valen i oktober.

Den planerade insatsen i Centralafrikanska republiken diskuterades som en särskild punkt. Den humanitära situationen samt vilka resurser som behövs för insatsen beskrevs.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen. Vi går över till punkt 1 på dagordningen, Meddelande om sjöfartsskydd. Det gäller maritim säkerhetsstrategi. Vi är lite osäkra på om det är en informations- eller diskussionspunkt, men det antar jag att försvarsministern reder ut.

Anf. 29 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Den första dagordningspunkten handlar som sagt om framtagandet av EU:s maritima säkerhetsstrategi. Vi ministrar kommer att få ta del av en presentation av arbetet med att ta fram den maritima säkerhetsstrategin. Det är en uppgift som återfinns i slutsatserna från Europeiska rådets möte i december. Diskussionen kommer att ta sin utgångspunkt i kommissionens och EEAS gemensamma meddelande *För ett öppet och säkert globalt sjöbevakningsområde – inslag i en EU-strategi för sjöfartsskydd*.

Strategin är tänkt att stärka samverkan mellan olika aktörer i den maritima sfären i syfte att motverka kriminella handlingar och hot. Det innebär ett större integrerat civil-militärt angreppssätt. Syftet med strategin är inte att skapa nya regler utan att stärka samarbetet. Strategin ska

2013/14:32

11 april

beakta och bygga på existerande lagstiftning, strategier och annan relevant dokumentation som redan är antagen.

Sverige arbetar också för att strategin ska ha en geografisk balans. Tidsramen för arbetet är snäv. Från Sveriges sida gör vi vårt yttersta för att uppnå positiva resultat i frågan.

Det är den maritima säkerhetsstrategin. Jag uppfattar det som att det är en diskussionspunkt.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Efter att ha lyssnat på försvarsministern har vi dragit samma slutsats.

Anf. 31 BODIL CEBALLOS (MP):

Jag vill ta upp detta med civil-militär samverkan. Vad är det man tänker sig egentligen? I vissa fall kan ju den civil-militära samverkan vara rent kontraproduktiv för de civila delarna till exempel, som vi har sett i många fall när vi är ute i insatser i världen. Vi har biståndsarbetare som inte alltid vill ha för mycket att göra med den militära delen därför att det kan vara farligt för dem.

Nu talar du också om att motverka kriminalitet etcetera. Jag tänker på alla flyktingsmugglare till exempel. Själva flyktingsmugglandet är kanske en kriminell handling, och man tar en massa betalt. Det är en lukrativ marknad för skrupelfria personer. Men det finns en massa människor på dessa båtar som gör vad de kan för att lämna sina hemländer av en eller annan orsak, och de är ju inte kriminella.

Jag tycker inte att det är särskilt bra om man använder sig av militära medel för att stoppa människor som försöker komma och söka asyl. Jag vill försäkra mig om att det inte ingår i det här.

Anf. 32 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Regeringen säger i sin ståndpunkt att man ”välkomnar i stort EAS och KOM:s gemensamma meddelande”. I det meddelande som jag har läst kan noteras att man vill ha en praktisk samordning, man vill ha en politisk styrning och man vill ha ett större inflytande över den försvarspolitiska strategin på flera områden. Även om man inte äger kapaciteten äger man alla verktyg för att hantera kapaciteten.

Därför vänder jag mig emot regeringens uppfattning i den här frågan. Jag tycker inte att vi ska gå vidare på det här området, så jag anmäler avvikande mening.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat.

Anf. 34 JACOB JOHNSON (V):

Först vill jag ställa mig bakom Bodil Ceballos frågeställning i allt väsentligt.

Sedan skulle jag vilja fråga vad som menas med att ”Sverige betonar även vikten av geografisk balans”. Det finns väl någon farhåga, antar jag, som regeringen uttrycker med det. Kan ministern utveckla det lite grann?

Anf. 35 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Bakgrunden är att redan våren 2010 tog det dåvarande spanska ordförandeskapet upp frågan om behovet av en maritim säkerhetsstrategi. Det här behovet kom med i slutsatserna. Det är ett uppdrag att utifrån meddelandet ta fram en europeisk maritim säkerhetsstrategi.

Som jag har försökt beskriva är tanken att stärka sambandet mellan olika aktörer i den maritima sfären för att just ha en bredare syn på maritim säkerhet. Det finns en bredd av detta. Men som vi till del har gjort i Sverige ska man bli bättre på att integrera olika aktörer för att ha kontroll av sjötrafik, misstänkt smuggling och annan misstänkt kriminalitet, att helt enkelt ha en bredare syn och kunna stärka samarbetet på området.

Det vi har lyft fram – då är jag också inne på den geografiska balansen – handlar om en nord-syd-balans i detta. För länderna i syd handlar det mycket om Medelhavet. Vi vill att det ska vara en balans, att det ska motsvara alla EU-länders behov av maritim säkerhet.

Sedan har vi också tryckt på att det inte ska byggas upp några nya centrum eller någon ny institution som ska hantera det här, utan snarare samla den lagstiftning och de strategier som finns på detta område för att EU ska ha en gemensam syn.

När det gäller den stora och ur ett mänskligt perspektiv helt förfärliga frågan om flyktingarnas situation på Medelhavet, särskilt flyktingar från Nordafrika till Italien, är den uppe i andra forum. För inte minst Italiens del är det klart att det även påverkar deras syn på den maritima strategin.

Här gäller det att skilja på vilka som är kriminella och ska straffas och att hantera flyktingproblematiken på rätt sätt. Det finns många delar i det. Det ingår inte i första hand i FAC försvars ansvarsområde, men jag håller med Bodil Ceballos om att det är en aspekt som är väldigt viktig.

Frågan om geografisk balans svarade jag på.

Jag uppfattade att Johnny Skalin inte ställde en fråga utan mer gav uttryck för en ståndpunkt.

Anf. 36 BODIL CEBALLOS (MP):

Det här är en informations- och diskussionspunkt, och då hoppas jag att ministern tar upp den här aspekten. Italien menar ju att bara att ta sig in på europeiskt territorium utan att ha tillstånd är brottsligt, så för dem är det en kriminell handling. Det kan inte vi som svenskt parlament ställa oss bakom. Jag skulle verkligen vilja att ministern tog upp de här frågorna som ett problemområde i den diskussionen.

Om det hela handlar om att vi också militärt ska stärka Frontex kan vi absolut inte ställa oss bakom det. Det känns som om tanken, åtminstone från vissa av länderna i syd, egentligen handlar om det. Det är knappast så att de tror att de ska bli invaderade av Tunisien, Libyen eller någon annan i närtid. Jag tror att det handlar mer om flyktingsmugglingen, att sätta stopp för den, och inte någonting annat. Då kan inte vi stå bakom det.

Anf. 37 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Det här är, som sagt, ett arbete som nu pågår, en strategi som ska tas fram. Det finns en antagen beslutsprocess, som ska ske i juni. Det är en behandling i Coreper i mitten på juni, beslut i allmänna rådet den 24 juni och i utrikesrådet och Europeiska rådet den 26–27 juni.

Den sammantagna bilden är att det är bra att ha en bred syn på maritim säkerhet, och det finns fördelar med att ha en samverkan, ett samarbete, mellan olika maritima aktörer. Det har vi inte minst sett i Sverige och i vårt samarbete runt Östersjön.

Flyktingdelen är ett stort problem. Samtidigt är det polisiära frågor kopplat till migration och immigration. Men det kommer nu att diskuteras, och det viktiga är att se till att inte bygga upp nya institutioner utan se fördelarna med att man samarbetar och stärker aktörernas samverkan i dessa frågor.

Anf. 38 JACOB JOHNSON (V):

Bara ett litet förtydligande: Jag ställer mig bakom det jag uppfattar som Bodil Ceballos medskick till ministern.

Anf. 39 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Vi kommer att komma tillbaka. Det är olika, enligt beslutsprocessen, var besluten ska fattas. Vi får komma tillbaka till den frågan.

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, men vi har en avvikande mening från Sverigedemokraterna och ett medskick från Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Vi går till punkt 2, Centralafrikanska republiken, Eufor RCA. Även det är en diskussionspunkt.

Anf. 41 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Herr ordförande! Det här rör utvecklingen i Centralafrikanska republiken och EU:s insats Eufor RCA.

Utvecklingen i Centralafrikanska republiken är oroväckande, och situationen är fortsatt allvarlig med stort mänskligt lidande. FN:s säkerhetsråd har givit insatsen ett robust kapitel 7-mandat för en insats om sex månader, vilket har givit insatsen en stabil plattform att stå på.

Sverige bidrar med tre stabsofficerare till OHQ, operationens högkvarter i Larissa i Grekland. Vi har redan beslutat att bistå det estniska truppbidraget med flygtransport till Centralafrikanska republiken. Utöver denna transport har vi också deklarerat vår avsikt att ytterligare bistå med flygtransporter till operationen. Omfattningen av detta stöd kommer att bestämmas senare när behoven är klarlagda.

Det har varit svårt att få tillräckligt med resurser för insatsen, och därför har den inte uppnått full operationell kapacitet.

Det vi också har fått information om är att mot bakgrund av svårigheten att generera styrkor, att fylla upp insatsen, avser den höga representanten Ashton att ta upp frågan om EU Battlegroup och finansiering av insatser i samband med diskussionen om Centralafrikanska republiken.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till punkt 3, Det östliga partnerskapet – Ukraina. Även det är en diskussionspunkt.

Anf. 43 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Om jag har uppfattat det rätt har även kabinetssekreteraren utifrån FAC utrikes ägnat en hel del tid åt detta.

På vårt möte ska tredje sessionen ägnas åt det östliga partnerskapet med fokus på Ukraina. Diskussionen kommer att fortsätta vid den informella lunchen, dit även Natos generalsekreterare är inbjuden. Diskussionen förväntas fokusera på hur krisen i Ukraina har påverkat Europas försvarspolitik och Europas kapacitetsutveckling samt EU:s samarbete med Nato.

När det gäller den senaste utvecklingen i Ukraina finns det många slutsatser att dra, men det ska vi nog inte göra på mötet. Men den visar på vikten av ökat samarbete inom EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik. Det finns, som sagt, väldigt många aspekter på det, men det är av vikt och bra att ha en diskussion mellan försvarsministrarna också om synen på detta.

Jag vill avsluta med det som jag sade, att det här visar på vikten av ökat samarbete inom EU även på vårt område.

Anf. 44 ORDFÖRANDEN:

Jag har funderat över vad krisen i Ukraina – försvarsministern berörde också detta i sitt korta anförande – kan tänkas betyda när det gäller relationen mellan EU och Nato. Det intryck man får som åskådare är att det tycks finnas tecken på ett lite närmare samarbete. Har försvarsministern några reflexioner i anledning av det?

Anf. 45 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Herr ordförande! Inför diskussionen i Europeiska rådet kom EU:s samverkan och samarbete med andra organisationer upp, och där blev Nato naturligtvis väldigt tydligt. Det handlar också om samverkan och samarbete med FN och Afrikanska unionen.

Vi är i ett läge där säkerheten i Europa är under stark påverkan, under mycket negativ påverkan. Vad kan man se? Det vi hoppas på att se är tecken på att EU kan agera så enat som möjligt men att också Nato kan agera enat och att FN – det är naturligtvis en mycket större medlemskrets – kan vara så tydligt som möjligt för att markera mot det ryska agerandet, som vi ser som oacceptabelt och olagligt.

Det borde påverka relationen så att man ser fördelarna med att ha informationsutbyte och någon typ av ännu bättre dialog när det är samma länder som ibland är med i olika organisationer. Det finns fördelar med att inte minst utbyta information och inte duplicera.

Anf. 46 JACOB JOHNSON (V):

Det förekommer uppgifter om försvarsarrangemang i andra länder i östra EU, till exempel Rumänien. Jag har också läst någonting om att Ryssland har försvarsövningar i Kaliningrad. Jag vet inte om ministern kan kommentera Natos flygstyrkor till Rumänien och sådana saker. Det är en allmän upptrappning som är lite oroande.

Anf. 47 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Herr ordförande! Det vi har sett under den här tiden är att Ryssland har samlat militära styrkor, inte minst längs med gränsen till Ukraina, och samtidigt genomfört en utökad övningsverksamhet i flera delar av Ryssland. Det är det ena.

Sedan har jag uppfattat det som att Nato har försökt samla sig för att fundera på vad man kan göra. Som jag har förstått det är det medlemsländer i Nato som har begärt konsultationer eftersom de har känt sig bekymrade och mycket oroad över utvecklingen.

Det finns exempel – det rapporteras ganska tydligt i medierna – på vad olika medlemsländer har gjort för att stötta andra allierade. Danmark har beslutat att stötta med flygplan till den baltiska flygövervakningen i Natos air policing. Vi tar naturligtvis del av den informationen som partnerland. Som jag förstår det har man procedurer, och man har olika faser i sin krishantering.

Storbritannien, Tyskland, USA och Frankrike har också sagt att de är villiga att på olika sätt bidra med mer, utifrån medlemsländernas önskemål.

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. Då har jag bara en fråga kvar. Det gäller det som är noterat som en information hos oss, Europeiska försvarsbyråns, Edas, styrelsemöte i försvarsministerformat. Önskar försvarsministern säga något om det?

Anf. 49 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M):

Ja, det jag ska informera om är att det formella mötet på tisdag kommer att föregås, som brukligt är, av ett styrelsemöte i försvarsministerformat för Eda. Den dagordningen är i huvudsak tillägnad uppföljning av slutsatserna från FAC i november och Europeiska rådet i december.

Anf. 50 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag har en fråga om den maritima strategin. Det står att den ska tas upp i juni. Har vi ett möte till, före juni, där vi kommer att titta på hela texten?

Anf. 51 ORDFÖRANDEN:

Den kommer tillbaka till EU-nämnden innan det fattas beslut.

Vi har därmed nått slutet på dagordningen. Vi tackar försvarsministern med medarbetare för närvaron i EU-nämnden i dag och önskar en trevlig helg.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar landsbygdsminister Eskil Erlandsson med medarbetare välkomna till EU-nämnden. Jag inleder med att fråga om det finns några A-punkter. Det finns det. Då undrar jag, landsbygdsministern, om det finns någonting att säga med anledning av möte i rådet den 24 mars.

Anf. 53 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Jag är som vanligt beredd att svara på nämndens eventuella frågor.

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och går till punkt 4 på den preliminära dagordningen, Icke lagstiftande verksamhet. Det gäller producentorganisationer, driftsfonder och verksamhetsprogram inom sektorn för frukt och grönsaker. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 55 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Ordförandeskapet vill ge medlemsstaterna tillfälle att diskutera en utvärdering av stödet till producentorganisationer för frukt och grönsaker i EU. Vid förra ministerrådet i mars fanns det endast tid för kommissionens presentation.

Stödet till producentorganisationer syftar bland annat till att förbättra konkurrenskraften och produktkvaliteten samt främja miljöinsatser. Kommissionen identifierar en rad brister i systemet och förordar därför en kommande översyn av regelverket.

Regeringen välkomnar rapporten och en framtida översyn av regelverket och anser att det finns ett behov av regelförenkling inom sektorn.

Anf. 56 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning under punkt 4. Därmed kommer vi till de nya Övriga frågor, littera a–d. Vi kanske kan ta dem i ett sammanhang, eftersom det är en informationspunkt.

Anf. 57 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Jag vill alltså informera om att det under veckan har tillkommit fyra övriga frågor.

Den första frågan gäller mjölkproduktion, på begäran av Österrike. Det handlar om de straffavgifter som träder i kraft om mjölkkvoterna överskrids. Österrike har bett att få höra rådets rättstjänsts syn på frågan.

Den andra frågan handlar om information från Cypern om den torka som landet har drabbats av.

Den tredje frågan rör information från Rumänien om FN:s livsmedels- och jordbruksorganisationers regionala konferens, som hölls i Bukarest i slutet av månaden.

Slutligen vill Lettland uppmärksamma rådet på den kris som de lettiska höstgrödorna står inför, vilket orsakats av årets milda vinterklimat.

Anf. 58 JACOB JOHNSON (V):

Ministern måste få en fråga i alla fall. Det gäller mjölkkvotssystemet, som Österrike tar upp. Ser ministern något problem med det eller kan han kommentera det lite grann?

Anf. 59 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Sedan ganska många år tillbaka har EU ett mjölkkvotssystem som innebär att den medlemsstat som överskrider den givna kvoten får böta. Det brukar vara någon eller några medlemsstater årligen som överskrider den kvoten.

Nu är systemet på väg att fasas ut. Då vill de som nu har överskridit eller är på väg att överskrida sina kvoter tidigarelägga nedläggningen av systemet och därmed slippa betala avgifterna eller böterna, som i många fall faktiskt handlar om ganska stora summor. Det är en handfull medlemsstater som är i den situationen. Några kommer jag ihåg på rak arm. Danmark är en sådan. Holland är en. Italien brukar vara en sådan, så ock i år, plus några till som jag inte kommer ihåg just nu.

Anf. 60 JACOB JOHNSON (V):

Har svenska regeringen någon tentativ ståndpunkt?

Anf. 61 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Svar ja. Vi har diskuterat den här frågan vid ett flertal tillfällen, och den svenska inställningen har varit att vi ska hålla oss till de de facto-beslut som är fattade. Vi tycker inte att man ska börja ändra på ett beslut bara för att det, i det här fallet, råkar passa några som har överskridit en kvot. Vi tycker i och för sig inte om systemet, och vi är starka anhängare till att det fasas ut och avvecklas. Men börjar man ändra på det innebär det bara att nästa propå kommer från någon annan gruppering. Det är det som jag har framfört vid de tillfällen – det är ett flertal tillfällen – då frågan har diskuterats tidigare.

Anf. 62 PYRY NIEMI (S):

Vi talade om det i går i utskottet. Men hur allvarlig är egentligen torkan på Cypern? Det kan ju leda till ganska långtgående konsekvenser för deras jordbruksproduktion.

Anf. 63 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Nu ska vi få en redovisning, så jag är inte uppdaterad. Men detta är också en propå som brukar komma mer eller mindre varje år. Det beror på att den nederbörd som är i det området är för liten i förhållande till det uttag som sker.

Tidigare har det rapporterats om att man till och med har importerat färskvatten med båt från de grekiska öarna för att över huvud taget få

färskvatten. Jag vet att man försöker bygga ut den avsaltning som redan finns. Man vill utveckla och utöka den.

Det är alltså ett påtagligt problem. Cypern innehade ordförandeskapet för drygt ett år sedan. Då fick vi gedigna genomgångar av problematiken och kostnaden för det cypriotiska samhället. Det är påtagligt. Vi i vår del av Europa har svårt att föreställa oss vilka umbäranden och kostnader det innebär.

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under Övriga frågor.

Vi tackar landsbygdsministern med medarbetare för närvaron i EU-nämnden i dag och önskar en trevlig helg.

2013/14:32

11 april

Innehållsförteckning

1 § Utrikes frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 4 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	2
Anf. 5 HANS WALLMARK (M)	4
Anf. 6 TOMMY WAIDELICH (S)	4
Anf. 7 JOHNNY SKALIN (SD)	5
Anf. 8 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 9 JACOB JOHNSON (V)	5
Anf. 10 ANNA-LENA SÖRENSON (S)	5
Anf. 11 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	6
Anf. 12 BODIL CEBALLOS (MP)	8
Anf. 13 BENGT-ANDERS JOHANSSON (M)	8
Anf. 14 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	8
Anf. 15 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	8
Anf. 16 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 17 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	9
Anf. 18 JOHNNY SKALIN (SD)	10
Anf. 19 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 20 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	10
Anf. 21 BODIL CEBALLOS (MP)	12
Anf. 22 JACOB JOHNSON (V)	12
Anf. 23 JOHAN LINANDER (C)	12
Anf. 24 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	12
Anf. 25 ORDFÖRANDEN	13
2 § Utrikes frågor – försvar	14
Anf. 26 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 27 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M)	14
Anf. 28 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 29 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M)	15
Anf. 30 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 31 BODIL CEBALLOS (MP)	16
Anf. 32 JOHNNY SKALIN (SD)	16
Anf. 33 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 34 JACOB JOHNSON (V)	16
Anf. 35 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M)	17
Anf. 36 BODIL CEBALLOS (MP)	17
Anf. 37 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M)	17
Anf. 38 JACOB JOHNSON (V)	18
Anf. 39 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M)	18
Anf. 40 ORDFÖRANDEN	18
Anf. 41 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M)	18
Anf. 42 ORDFÖRANDEN	18
Anf. 43 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M)	19
Anf. 44 ORDFÖRANDEN	19
Anf. 45 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M)	19
Anf. 46 JACOB JOHNSON (V)	19
Anf. 47 Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M)	20

Anf. 48	ORDFÖRANDEN.....	20	2013/14:32
Anf. 49	Försvarsminister KARIN ENSTRÖM (M)	20	11 april
Anf. 50	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	20	
Anf. 51	ORDFÖRANDEN.....	20	
3 §	Jordbruk och fiske.....	21	
Anf. 52	ORDFÖRANDEN.....	21	
Anf. 53	Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	21	
Anf. 54	ORDFÖRANDEN.....	21	
Anf. 55	Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	21	
Anf. 56	ORDFÖRANDEN.....	21	
Anf. 57	Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	21	
Anf. 58	JACOB JOHNSON (V).....	22	
Anf. 59	Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	22	
Anf. 60	JACOB JOHNSON (V).....	22	
Anf. 61	Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	22	
Anf. 62	PYRY NIEMI (S).....	22	
Anf. 63	Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	22	
Anf. 64	ORDFÖRANDEN.....	23	